

JAK SE VYHNOUT REPTÁNÍ

Drazí bratři a sestry, vážení hosté, přátelé,
přeji Vám všem milost a pokoj ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Doufám, že máte za sebou čas, kdy jste udělali zkušenost s tím, že je Bůh dobrý a milostivý. A těším se, že zazní nějaké radostné, pozitivní svědectví.

Nemohu se totiž zbavit dojmu, že nás obklopují spíše negativní zprávy a společnost se začíná utápět v beznaději. Nakonec je to vidět i na rozjíždějící se předvolební kampani.

A někdy jsou ty spory kvůli politice mezi křesťany, kde tak často zapomínáme na to, že sice nejsem povinen s druhým souhlasit, ale měl bych respektovat jeho odlišný názor.

Proto je dobré si připomenout slova, která nás povzbuzují k následujícímu:

Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milování, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: „Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.“ (Ř 12,17–19)

Pojďme společně na začátek dnešního setkání Bohu poděkovat za to, že s námi jedná mnohem milosrdněji, než my, lidé, jednáme mezi sebou.

Přátelé, slovo dnes začnu několika verši z Jakubova listu, kde máme napsáno (Jakub 3:5-11):

Tak i jazyk je malý úd, ale může se chlubit velkými věcmi. Považte, jak malý oheň může zapálit veliký les! I jazyk je oheň. Je to svět zla mezi našimi údy, poskvňuje celé tělo a ničí celý náš život, sám podpalován pekelným plamenem.

Všechny druhy zvířat i ptáků, plazů i mořských živočichů mohou být a jsou kroceny člověkem, ale jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí. Je to zlo, které si nedá pokoj, plné smrtonosného jedu.

Jím chválíme Pána a Otce, jím však také proklínáme lidi, kteří byli stvořeni k Boží podobě.

Z týchž úst vychází žehnání i proklínání. Tak tomu být nemá, bratří moji.

Což pramen z téhož zřídla vydává vodu sladkou i hořkou?

Jakub to vystihl velice přesně – jazyk je sice velice malý sval, ale mocný nástroj. **Je to zbraň hromadného ničení.** Umí pozvednout, ale umí druhého doslova zadupat do prachu země.

Jak velkou sílu mají naše slova, jsem si opět mohl připomenout minulý týden. Jednak to bylo v souvislosti s některými politickými událostmi u nás i ve světě, také v diskusi s příbuznými, ale nejvíc v kavárně s rodiči dětí z Royal Rangers. Protože jsme spolu hovořili o tom, jak a čím nás ovlivnili druzí lidé, které bychom označili jako nebezpečné. To, kým jsme, nebo kým se cítíme být, je často spojeno s tím, co o nás říkali či říkají druzí lidé, co o sobě vyznáváme my sami. Je důležité se umět s těmi negativními věcmi, které o nás někdo řekl, dobře vyrovnat. **A sami přitom nebýt těmi, kdo druhé sráží svým slovem.**

Našel jsem k tomu několik velice výstižných postřehů od neznámého autora:

Síla slov

Lehkovážné slovo může zažehnout svár,
kruté slovo může zničit život.

Trpké slovo může vyvolat nenávist,
surové slovo může udeřit a zabít.

Vlídňým slovem lze vyrovnat cestu,
radostným slovem lze rozzářit den.

Vhodným slovem lze snížit stres,
milujícím slovem lze žehnat a uzdravit.

Těch negativních věcí, kterých náš jazyk dokáže, bychom našli asi docela dost.

- *Co Vás samotné napadá k tomu, jak negativně svůj jazyk používáme?*

Náš jazyk umí: pomlouvat, soudit, proklínat, reptat, mstít se, zraňovat, zastrašovat, ponižovat, pohrdat, zrazovat, lhát, znevažovat, ztracovat, provokovat, vychloubat se, rozdělovat, znechutit, manipulovat, lichotit...

Možná teprve tehdy, když si to člověk vidí před sebou sepsané, dojde mu, že zkrotit vlastní jazyk je opravdu velká výzva a úkol.

Určitě by stálo za to, abychom se věnovali jednotlivým věcem, které jsme si sepsali. Možná bychom si s tématy vystačili dobře na půl roku...

Dnes se však zaměřím na jeden problém a tím je **REPTÁNÍ**. Pokud slovu reptání nerozumíte, tak bychom to mohli nazvat jako NEUSTÁLÉ, NESPOKOJENÉ STĚŽOVÁNÍ SI.

- *Proč si vůbec na něco stěžujeme?*
- *Kdy a na co jste si Vy sami naposledy stěžovali?*
- *Bylo to vaše stěžování oprávněné nebo nebylo?*

Možná si říkáte, proč chci mluvit o REPTÁNÍ. Jednoduše proto, že pokud si na něco neustále stěžujete, podrábáte si pŕdu pod vlastníma nohama i pod nohama druhých. Je to začátek konce dobrých vztahů.

Reptání je jako rez, která mnohdy nepozorovaně, pomalu, ale jistě rozežírá to, co bylo doposud pevné a zdravé.

Pokud je mi známo, tak obvykle a nejčastěji všichni reptáme za volantem – teda já zcela určitě. Zlobí mě bezohledné diagnózy na silnicích – nejčastěji frajeři v BMW, kteří se vám lepí na zadní světla, předjíždí vás v ten nejméně vhodný okamžik, nebo vytváří nebezpečné situace tím, že ignorují dopravní předpisy – rychlost, dvojitou čáru na silnici, nepřehledný terén... Někdy si říkám, jak takové jelito může mít řidičák, když auto používá jako zbraň? Ale ve velmi vzácných chvílích mi dojde, že nakonec my všichni, kdo usedáme za volant, včetně mě, se občas stáváme jelity – mnohdy jen z nepozornosti, únavy či rozčilení...

Je dobré přemýšlet nad příčinou toho, proč si na něco stěžujeme. Mě samotného k tomu napadlo hned několik důvodů:

- jsme nespokojeni se svou osobní situací či postavením, s nimiž se neumíme vyrovnat,
- s někým se neustále porovnáváme,
- ventilujeme svůj hněv,
- svým reptáním vyjadřujeme skutečnost, že si nárokuje, aby s námi druzí jednali nějakým výjimečným, speciálním způsobem

Nepochybuji o tom, že každý z nás by našel ještě mnohé další důvody...

Když listuji Biblií, s hrůzou zjišťuji, kolik je zde zmíněno varování, abychom moudře používali svůj jazyk.

Najednou vám dojde, že naše myšlení, naše kultura, zákony, zvyky, prostě všechno je VERBÁLNÍ – tedy oděno do slov. **Na slovech, která říkáme a vyznáváme, tedy skutečně záleží – náš jazyk může přinést život a může přinést i smrt.**

Zjistíte, jak často je v Bibli zmíněno reptání. Stačí jenom připomenout Mojžíše. Co ten si musel, chudák, vyslechnout, když vedl svůj lid ke svobodě z otroctví. Těch negativních případů je tam zaznamenáno poměrně hodně...

Nicméně bych se rád dnes zaměřil na dobrý příklad, jak se reptání vyhnout.

Nevím, jestli jste měli tu čest se seznámit se slečnami Selofchadovými? Pokud vám to nic neříká, tak o to víc budete překvapeni, jak jejich jména zní exoticky: Machla, Nóa, Chogla, Milka a Tirsá.

Jejich příběh je zaznamenán ve Čtvrté knize Mojžíšově ve 27. kapitole a ještě jednou je připomenut v knize Jozue.

Těchto pět sester stálo u zrodu pragmatické sankce – asi tak 3000 let před tím, než se poprvé uplatnila v Evropských panovnických rodech. Je to ustanovené, které mluví o dědickém nároku dcer.

O co šlo? Táta Selofchad nějak neměl štěstí na mužské potomky, zato měl hned pět dcer. V době, kdy se přidělovalo dědictví v zemi Izraelské podle jednotlivých kmenů, rodů a rodin se na tato děvčata zkrátka nedostalo, protože se dědictví přidělovalo mužským potomkům.

Slečny to mohly pořešit reptáním, podrázváním, pomluvami, zaséváním svárů. Mohly celou pospolitost rozložit hezky někde v ústraní. Ale byly dost moudré na to, aby si uvědomily, co sváry Božímu lidu už způsobily.

Předstoupily raději před nejvyšší šéfy: Mojžíše, kněze Eleazara a před předáky lidu a na férovku a zcela otevřeně přednesly svou žádost: „Náš táta se neúčastnil žádné vzpoury, ano sice zemřel pro svůj hřích, ale to není přece důvod, aby bylo jeho jméno vymazáno, a nám aby nepřipadl díl jeho dědictví.“

Mojžíš žádost slečen přednesl Hospodinu a ten dal slečnám za pravdu.

Nevím, jak vy, ale sám v té situaci vidím geniální Boží záměr, protože tenhle příběh jednak zrovnoprávňuje ženy v dědickém řízení a „razítko“ správnosti tomu dává sám Bůh, zároveň nám ukazuje, že i nepříznivou situaci lze řešit správným způsobem.

Mimochodem, svou žádost sestry **přednesly ještě jednou**, kdy před svědky připomněly Mojžíšovu nástupci Jozuovi to, co jim bylo přislíbeno.

Pokud se ocitnete v nějaké podobné situaci, vzpomeňte na slečny Selofchadovy...

V jejich přístupu vidím správný postoj – pokud se ve vztazích nacházíme v bodu, kdy nevidíme žádné řešení a jsme si jisti, že by nás to dovedlo k reptání a pomlouvám, přemýšlejme nad tím, jestli není lepší variantou jít do toho s druhými „na rovinu“, jednoduše si to za přítomnosti nějakého svědka laskavě vyříkat.

Závěrem dodám ještě tolik: ať už tedy Vaše zkušenost s reptáním v uplynulém čase vypadá jakkoliv, možná teď je ten správný čas, kdy se můžete zastavit, sami pro sebe si říct, jestli Vaše smýšlení a mluvení o druhých bylo vždy v pořádku.

Pokud ne, dá se to vždycky napravit – tím, že si věc přiznáte, tím, že ji vyznáte před Bohem a také tím, že se můžete druhému člověku docela normálně omluvit. A pokud se snad někdo provinil vůči Vám, máte tu svobodu mu odpustit, aniž byste čekali na jeho omluvu.

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk, 1. 6. 2025)